

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра олімпійського, професійного та адаптивного спорту

Передерій А.В.

ЛЕКЦІЯ

з навчальної дисципліни

АДАПТИВНИЙ СПОРТ (додаткова спеціалізація)

ПАРАЛІМПІЙСЬКИЙ СПОРТ В УКРАЇНІ

ОКР «спеціаліст»

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні кафедри теорії спорту

„27” серпня 2015 р. протокол № 1

Зав. каф _____ Ю.Бріскін.

Паралімпійський спорт в Україні

1. Керівні організації спорту інвалідів в Україні.
2. Національний Паралімпійський комітет України.
3. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт".
4. Спортсмени України у Паралімпійських Іграх

1. Керівні організації спорту інвалідів в Україні

Формування та розвиток паралімпійського спорту в Україні

Формування спортивного руху інвалідів в Україні веде початок з 90-х років. Саме в цей час почали створюватись українські фізкультурно-спортивні та оздоровчі клуби інвалідів. В подальшому ці громадські об'єднання стали основою для створення Національних Федерацій спорту інвалідів різних нозологічних груп - Всеукраїнської спортивної федерації інвалідів з порушеннями опорно-рухового апарату, Всеукраїнської спортивної федерації глухих, Всеукраїнської спортивної федерації незрячих (всі створені у 1992 р.), Всеукраїнської спортивної федерації інвалідів з вадами розумового та фізичного розвитку (створена у 1993 р.).

Комплексна програма розв'язання проблем інвалідності, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1992 р. № 31 окрім заходів щодо профілактики інвалідності, медичної, соціально-трудової реабілітації інвалідів, надання протезно-ортопедичної допомоги і забезпечення транспортними засобами, інвалідності, підготовки кадрів, дбання про культурні заходи та відпочинок тощо, містила і окремий розділ щодо фізичної культури і спорту інвалідів.

Передбачалося створити центр інвалідного спорту на базі стадіону "Спартак" (м. Київ) і вивчити можливості створення відповідних обласних центрів, забезпечити виготовлення спеціальних тренажерів, спортивного інвентаря та обладнання для занять інвалідів, розробити проект фізкультурно-спортивного комплексу з легких конструкцій з урахуванням можливостей інвалідів і забезпечити його реалізацію, вирішити питання про підготовку для роботи з інвалідами фізкультурних кадрів, у тому числі з контингенту інвалідів за скеруванням федерації фізкультури і спорту та фізкультурних клубів інвалідів, створити на півдні України оздоровчо-спортивну базу для проведення тренувань, зборів та інших спортивних

заходів, а також вивчення питань фізкультурно-спортивної реабілітації інвалідів, при проектуванні та будівництві спортивних споруд передбачати можливість використання їх інвалідами як для спостереження за ходом змагань, так і для занять спортом, розробити методичні та практичні рекомендації, посібник для інвалідів, які займаються фізичною культурою і спортом.

Стаття 13 - "Фізкультурно-оздоровча та спортивна діяльність серед інвалідів" Закону України "Про фізичну культуру і спорт", прийнятого у 1993 р. наголошувала, що заняття фізичною культурою і спортом інвалідів є складовою частиною їх дозвілля, фізичної реабілітації та соціально-трудової адаптації, а на фінансування фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів для інвалідів, створення та розширення їх спортивної бази виділяються кошти з державного бюджету та бюджетів місцевого самоврядування.

2. Національний Паралімпійський комітет України

У 1993 році рішенням Уряду України були створені Український Центр фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт" та його 27 регіональних відділень, які разом забезпечують впровадження в життя державної політики з питань фізичної культури і спорту інвалідів в Україні.

У 1998 р. з метою створення умов для реалізації державної політики у сфері зміцнення здоров'я населення України засобами фізичного виховання, фізичної культури і спорту та задоволення потреб у поліпшенні здоров'я, фізичному та духовному розвитку, Указом Президента України було затверджено Цільову комплексну програму "Фізичне виховання - здоров'я нації".

У зв'язку з тим, що кількість інвалідів в Україні може перебільшити 2 млн осіб, одним з напрямів реалізації цієї Програми було визначено фізкультурно-оздоровчу реабілітаційну та спортивну діяльність серед інвалідів. Було наголошено, що фізична культура і спорт серед інвалідів є складовою частиною фізкультурного руху України, що об'єднує соціально-демографічні групи населення з різними формами вад, є одним з важливих напрямів соціальної політики держави і забезпечує реалізацію прав громадян України, які мають певну ступінь втрати здоров'я, на заняття фізичною культурою і спортом, досягнення вищих спортивних результатів та їх відповідну оцінку суспільством і державою.

Згідно із Програмою, основними напрямками розвитку фізичної культури і спорту серед інвалідів є фізичне виховання, фізкультурно-оздоровча і реабілітаційна робота у навчально-виховній сфері, спрямовані на закладення основ фізичного та духовного здоров'я і реабілітацію втрачених функцій організму дітей-інвалідів у дошкільних навчальних закладах, учнівської та студентської молоді в навчальних закладах освіти усіх рівнів, визнання фізичного виховання обов'язковою дисципліною у дошкільних закладах освіти, у спецшколах-інтернатах для дітей з фізичними і психічними вадами, у будинках інвалідів та інших спеціалізованих закладах для інвалідів; впровадження у виробничу сферу, інші сфери життєдіяльності фізкультурно-оздоровчих і реабілітаційних занять залежно від нозології інвалідності, особливостей праці та стану фізичного розвитку особи, відповідно до потреб інвалідів; створення цілісної системи підготовки у спорті вищих досягнень, що сприяла б розвитку видів спорту, в яких спортсмени-інваліди можуть досягти високих результатів на вітчизняних та міжнародних змаганнях; збереження та вдосконалення системи підготовки спортивних резервів, поліпшення функціонування спеціальних дитячо-юнацьких реабілітаційно-спортивних шкіл для інвалідів.

З метою реалізації Цільової комплексної програми передбачалося створити у Волинській, Закарпатській, Київській, Миколаївській, Полтавській, Херсонській, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та у м. Севастополі на базі відповідних обласних центрів інвалідного спорту "Інваспорт" спеціальні дитячо-юнацькі реабілітаційно-спортивні школи для інвалідів; створити на базі існуючих шкіл-інтернатів для дітей-інвалідів спеціалізовані відділення підготовки спортивного резерву з відповідних нозологій; при республіканських та регіональних вищих училищах фізичної культури та паралімпійського резерву - спецгрупи підготовки кандидатів та членів національних збірних команд інвалідів України; сприяти вирішенню питань про надання спортивних споруд незалежно від форм власності для фізкультурно-спортивних і реабілітаційно-оздоровчих занять інвалідів, обладнати зазначені споруди спеціальними пристосуваннями для проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивно-реабілітаційної роботи з інвалідами, здійснити заходи щодо дообладнання спеціальними засобами спортивних об'єктів, де здійснюватиметься підготовка збірних команд інвалідів.

З іншого боку, наголошено на необхідності вирішення питання про прийом до вищих навчальних закладів спортсменів-інвалідів різних нозологій для підготовки фахівців з фізичної культури і спорту, забезпечення розробки спеціальних навчальних програм, за якими здійснюватиметься підготовка спеціалістів з фізичного виховання і спорту у вищих навчальних закладах системи Міністерства освіти України, Державного комітету України з фізичної культури і спорту, орієнтованих на реабілітаційну та спортивну роботу з інвалідами різних нозологій, створення відповідних профільних кафедр, розробки тематики науково-дослідних робіт з проблем реабілітаційної і спортивної роботи серед інвалідів, підготовку та випуск посібників та підручників.

У 2003 р. у м. Євпаторія відкрито Національний центр паралімпійської і дефлімпійської підготовки та реабілітації інвалідів (**Error! Reference source not found.**), що він створений відповідно до Указу Президента України "Про розвиток та підтримку параолімпійського руху в Україні".

Відповідно до генерального плану капітального ремонту і реконструкції, які мають перетворити Центр на унікальний об'єкт з реабілітації спортсменів-інвалідів та відпрацювання методик інтеграції інвалідів у суспільство, створюються спортивний зал (**Error! Reference source not found.**); стадіон з біговими доріжками, спортивними секторами і трибунами; футбольний стадіон із тренувальним полем; поле для міні-футболу; поле лікувального харчування будуть розташовані в кожному житловому корпусі. В Центрі три закритих і два відкритих плавальних басейни, обладнаних системою підігріву морської води.

Територія Центру - 63 га, які знаходяться на чистому узбережжі Чорного моря, на самому березі Каламитської затоки, мілководдя якої створює ідеальні умови для сполучення спортивної реабілітації, лікування й відпочинку інвалідів всіх нозологій. На території центру знаходяться понад кілометровий (1,2 км) пляж та солоне озеро, яке має лікувальні властивості. З територією Центру межує відоме у всьому світі своїми лікувальними грязями озеро Майнакі.

В діяльності Центру, спрямованій на активну медичну і соціальну реабілітацію, оздоровлення всіх верств людей з особливими потребами, знайдуть також своє відображення:

- заходи спортивної підготовки національних паралімпійських і дефлімпійських збірних команд до головних спортивних форумів;
- спортивні заходи календарних планів Укрцентру "Інваспорт";
- рекреаційні збори для інвалідів з вадами опорно-рухового апарату, зору і слуху ;
- міжнародні змагання та навчально-тренувальні збори спортсменів-інвалідів ;
- міжнародні змагання та навчально-тренувальні збори національних збірних команд України з різних видів спорту.

Завдяки зусиллям державних установ та громадських організацій інвалідів здійснюється діяльність унікальної державної системи фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт". Нині в Україні діють понад 70 підрозділів регіональних центрів "Інваспорт" в містах і районах України, відкрито 27 дитячо-юнацьких спортивних шкіл інвалідів, понад 100 державних та громадських спортивних клубів інвалідів.

3.Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт"

Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт", створений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.92 N 31 "Про Комплексну програму розв'язання проблем інвалідності", віднесений до сфери управління Національного комітету спорту інвалідів України. Український центр "Інваспорт" є спеціалізованою установою, яка сприяє забезпеченню проведення в життя державної політики з питань фізичної культури і спорту серед інвалідів на території України, і здійснює свої повноваження як безпосередньо, так і через Кримський республіканський, обласні, Київський та Севастопольський міські центри з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт".

Фінансування діяльності системи "Інваспорт" складало:

- у 2002 році - 15581,9 тис.грн.
- у 2003 році - 16366,9 тис.грн.
- у 2004 році – 52 293,7 тис. грн

Станом на 01.01.2004 до розгалуженої інфраструктури системи "Інваспорт" входило 27 регіональних центрів, 76 їх відділень в АР Крим, обласних центрах,

містах Київ і Севастополь (у 2002 році - 66), 27 ДЮСШ, 135 фізкультурно-оздоровчих клубів (у 2002 році - 123). Для збереження та вдосконалення роботи спортивних шкіл інвалідів у 23 областях на базі 84 спецшкіл-інтернатів для інвалідів відкрито 147 спеціалізованих відділень підготовки паралімпійського та дефлімпійського резерву.

Діяльність центру "Інваспорт" здійснюється в тісній співпраці з державними, профспілковими та громадськими організаціями, спортивними федераціями інвалідів України, Республіканським комітетом з фізичної культури і спорту Автономної Республіки Крим, структурними підрозділами з питань фізичної культури і спорту обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій. До системи Українського центру "Інваспорт" входять Кримський республіканський, обласні, Київський та Севастопольський міські центри з фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт", дитячо-юнацькі спортивні школи інвалідів (ДЮСШ), спеціалізовані дитячо-юнацькі школи інвалідів паралімпійського резерву (СДЮШПР).

Основними завданнями Українського центру "Інваспорт" є внесення пропозицій щодо формування державної політики з питань фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи серед інвалідів, розробки проектів концепцій, програм або їхніх розділів з цієї роботи, забезпечення їх реалізації; організація і проведення з інвалідами дитячого віку та дорослими фізкультурно-реабілітаційної роботи, навчально-тренувальних занять, зборів, спортивних заходів; координація роботи регіональних центрів "Інваспорт", контроль за здійсненням навчально-тренувальної роботи та проведенням спортивних заходів; підготовка й забезпечення разом зі спортивними федераціями інвалідів, Національним комітетом спорту інвалідів України участі національних збірних команд у міжнародних змаганнях усіх рівнів; сприяння діяльності спортивних федерацій інвалідів у реалізації статутних вимог; сприяння здійсненню заходів щодо створення та зміцнення спортивної бази для проведення фізкультурно-реабілітаційної, спортивної роботи серед інвалідів; здійснення міжнародних зв'язків у сфері фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи серед інвалідів.

У відповідності із завданнями, Український центр "Інваспорт" забезпечує виконання комплексних та цільових програм або окремих розділів з питань

фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи з інвалідами; забезпечує впровадження в практику науково обґрунтованої системи фізичного виховання, реабілітації та підготовки спортсменів-інвалідів; залучає до розв'язання актуальних проблем фізкультурно-реабілітаційного та спортивного руху зацікавлені організації; бере участь у розробці проектів законодавчих актів з питань фізкультурно-спортивного руху і в межах своєї компетенції організовує їх виконання; вносить до Національного комітету спорту інвалідів України та Державного Комітету з питань фізичної культури і спорту пропозиції щодо показників проектів Державного бюджету України за видатками для організації фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи серед інвалідів; сприяє впровадженню заходів, що спрямовані на соціальний захист спортсменів-інвалідів, тренерів та інших фахівців, які працюють у цій сфері; спрямовує державні й залучені фінансові та матеріальні ресурси на забезпечення фізкультурно-спортивних заходів, передбачених єдиним календарним планом спортивних змагань і зборів серед інвалідів, контролює їх виконання; спільно зі спортивними федераціями інвалідів та Національним комітетом спорту інвалідів України розробляє та подає до Державного Комітету з питань фізичної культури і спорту пропозиції щодо норм, умов, вимог Єдиної спортивної класифікації, та в установленому порядку подає пропозиції щодо визнання видів спорту, якими займаються інваліди, уживає заходів щодо їх розвитку та поширення на території України; розробляє проект єдиного календарного плану спортивних змагань України, навчально-тренувальних зборів зі спорту інвалідів та подає їх на затвердження до Державного Комітету з питань фізичної культури і спорту; разом з -юнацьких спортивних шкіл інвалідів, закладів та формувань фізкультурно-спортивної спрямованості; разом з Національним комітетом спорту інвалідів України та Державним Комітетом з питань фізичної культури і спорту проводить єдину науково-методичну політику в сфері фізкультури та спорту інвалідів; розв'язує питання про надання спортивних споруд для проведення фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи, порушує клопотання перед організаціями державної місцевої влади про забезпечення і обладнання цих споруд спеціальними пристосуваннями для інвалідів тощо. Український центр "Інваспорт" очолює начальник, який.

Одним із основних напрямків роботи Українського і регіональних центрів "Інваспорт" є реабілітація інвалідів засобами фізичної культури і спорту.

Різними формами фізкультурно-реабілітаційної роботи в Україні охоплено майже 40 тисяч інвалідів з вадами слуху, вадами зору, ураженнями опорно-рухового апарату, церебральним паралічем, вадами розумового і фізичного розвитку, серед яких культивується 28 видів спорту, в т.ч. серед інвалідів з вадами слуху-18, з вадами зору-14, ураженнями опорно-рухового апарату-18, вадами розумового і фізичного розвитку-13.

Згідно із переліком видів спорту, що визнані в Україні, для осіб з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату, розумового розвитку культивуються такі види спорту, як бадмінтон, баскетбол, баскетбол у візках, боротьба греко-римська, боротьба вільна, біатлон, більярдний спорт, волейбол, волейбол сидячи, велосипедний спорт - трек, велосипедний спорт - шосе, вітрильний спорт, голбол, гімнастика спортивна, гімнастика художня, гірськолижний спорт, дзюдо, ковзанярський спорт, легка атлетика, лижні гонки, плавання, паверліфтинг, ролінгбол, спортивне орієнтування, стрільба з лука, софтбол, теніс, теніс на візках, теніс настільний, футбол, фехтування, хокей з шайбою, хокей на траві, шашки, шахи, спортивні інвалідів з ураженнями зору, слуху, опорно-рухового апарату та інтелекту. У регіональних центрах активно розвивається 17 видів спорту серед інвалідів з вадами слуху, з вадами зору - 12, з ураженнями опорно-рухового апарату - 17, 10 - з вадами розумового і фізичного розвитку.

У 1999 році у масових і фінальних змаганнях за програмою І Всеукраїнських літніх спортивних ігор на старті перших двох етапів вийшло близько 25 тисяч інвалідів, фінальна частина проведена з 10 видів спорту, в ній стартувало 1913 спортсменів-інвалідів. Вперше Україна стала організатором першого відкритого Чемпіонату Європи з футболу серед інвалідів-ампутантів.

Протягом 2003 року регіональними центрами "Інваспорт" було проведено 1042 масових фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходи (у 2001 р. - 593, у 2002 р. - 760), в яких взяло участь більше 40 тисяч інвалідів усіх нозологій. Найбільш масово проводяться фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи в Дніпропетровській, Івано-Франківській, Львівській, Одеській, Харківській, Херсонській областях та м. Києві.

Одним з вагомих показників ефективності роботи системи центрів "Інваспорт" є участь спортсменів-інвалідів України у Національних та міжнародних змаганнях (табл.12)

4.Спортсмени України у Паралімпійських Іграх

Участь спортсменів-інвалідів України
у Національних та міжнародних змаганнях

Показники	Рок	
	и	
	003	004
Кількість міжнародних змагань, в яких брали участь спортсмени-інваліди України	0	0
Медалі, завойовані спортсменами-інвалідами України на міжнародних змаганнях (всього), в тому числі:	45	05
золотих	3	7
срібних	3	9
бронзових	9	9
Кількість Чемпіонатів, першостей та кубків України	9	4
Кількість навчально-тренувальних зборів збірних команд	52	58

Основні статистичні показники [Error! Reference source not found., Error! Reference source not found., Error! Reference source not found., Error! Reference source not found., Error! Reference source not found., Error! Reference source not found.] залучення інвалідів до спортивних занять наведені у табл.13.

Станом на 01.01.2005 р. в спортивних секціях і ДЮСШ займалися понад 19,9 тис. інвалідів, 7,2 тис. - з вадами слуху (36% від загальної кількості); 3,4 тис. - з вадами зору (17%); 5,9 тис. - з ураженнями опорно-рухового апарату (30%); 3,4 тис. - з вадами розумового і фізичного розвитку (17%).

Найбільш популярними видами спорту серед інвалідів традиційно залишаються легка атлетика, якою займалися 4023 особи, футбол - 2556 осіб, теніс настільний - 2111 осіб, шахи - 1945 осіб, шашки - 1622 особи, плавання - 1544 особи.

Українським та регіональними центрами "Інваспорт" здійснюється значна робота щодо проведення змагань Спартакіади "Повір у себе" серед дітей-інвалідів. У 1999 році до її перших трьох етапів було залучено 23,6 тис. дітей, а у 2003 р. - понад 25 тис.

З 2001 року Україна долучилась до проведення Футбольних тижнів Спеціальних Олімпіад. У 2003 р. у змаганнях Європейського футбольного тижня Спеціальних Олімпіад брали участь і спортсмени паралімпійських нозологій.

Під егідою Львівського державного інституту фізичної культури, Львівського обласного центру "Інваспорт" змагання футбольного тижня Спеціальної олімпіади перетворилися на грандіозний спортивний захід із залученням, окрім спецолімпійців, спортсменів інших нозологій, які змагалися у своїх групах.

Всього у Львівській області взяло участь близько 100 команд колективів фізичної культури, спецшкіл та інтернатів та 780 спортсменів. У фінальній частині взяли участь 22 команди, серед яких було 3 команди дівчат.

У системі центрів "Інваспорт" працюють близько 900 фахівців, зокрема понад 600 тренерів 2 Заслужених майстри спорту, 33 Майстри спорту міжнародного класу, 58 Майстрів спорту, 11 Заслужених тренерів України.

2.4.3. Спортсмени України у Паралімпійських іграх

В міжнародному Паралімпійському русі Україну представляє виключно Національний комітет спорту інвалідів України, що виконує функції Національного паралімпійського комітету. Національний комітет спорту інвалідів України - носій Паралімпійського руху в Україні і вищий орган, який координує діяльність громадського спортивного руху інвалідів - об'єднує Національні Федерації спорту інвалідів з ураженнями зору, слуху, опорно-рухового апарату, розумовими та фізичними вадами. Паралімпійці України беруть участь у Паралімпійських іграх

починаючи з 1996 р., і їх результати постійно зростають. На IX зимових Паралімпійських іграх (Турин, Італія) українські паралімпійці посіли сенсаційне III місце.

Спортсмени України у літніх Паралімпійських іграх

Вид спорту	Дзюдо	Легка атлетика			Настільний теніс	Паверліфтинг			Плавання			Стрільба з лука	Фехтування		Футбол		Разом
Медалі	б	з	с	б	б	з	с	б	з	с	б	с	з	б	з	с	
Атланта, 1996		1	1	1						3	1						7
Сідней, 2000		1	14	10	1		1	1	2	3	2	1				1	37
Атени, 2004	1	9	4	8		1		1	12	8	8		1	1	1		55
Разом	1	11	19	19	1	1	1	2	14	14	11	1	1	1	1	1	99

Вперше Національна збірна команда інвалідів України взяла участь у X Паралімпійських іграх (Атланта, 1996 р.). Українським спортсменам вдалося показати високі результати і завоювати сім Паралімпійських нагород - одну золоту, чотири срібні і дві бронзові медалі.

Збірна України (31 спортсмен) взяла участь у Паралімпійській програмі з таких видів спорту: легка атлетика, плавання, паверліфтинг, стрільба з лука, волейбол сидячи. Були вибрані саме ті види спорту, в яких українські спортсмени мали можливість за рівнем своєї підготованості претендувати на медалі, показати високі спортивні результати.

У всіх десяти вагових категоріях, змагалися спортсмени-паверліфтери, були встановлені рекорди: дев'ять світових і один Паралімпійський. Змагаючись у ваговій категорії до 90 кг (українські спортсмени виступили в трьох вагових категоріях) луганчанин Андрій Барибін посів восьме місце з результатом 162.5 кг і у ваговій категорії до 100 кг дніпропетровець Сергій Лук'янов став дев'ятим, а Станіслав Арбітман з Донеччини (вага понад 100 кг) - 12-м.

Лучники У змаганнях з волейболу сидячи взяло участь 12 команд. Українські волейболістки перемогли збірні команди США і Швеції з однаковим рахунком - 3:0,

Казахстану (3:2) і програли збірним Норвегії та Ірану (0:3), Нідерландів і Німеччини (1:3), Угорщини (2:3), і посіли сьоме місце.

Серед інвалідів з вадами розумового і фізичного розвитку четвертою у змаганнях з бігу на 200 м була Наталія Сальна з Дніпропетровська.

У змаганнях серед плавців-інвалідів з вадами зору Михайло Баланчук з Донецької області стартувавши на дистанції 100 м брасом, посів четверте місце з результатом 1 хв. 19,6 с. У запливах батерфляєм на 100 м і комплексним плаванням на 200 м він фінішував відповідно восьмим і п'ятим. Серед інвалідів з пошкодженнями опорно-рухового апарату найуспішніше виступила дніпропетровська, здолавши їх відповідно за 1 хв. 27,0 с і 3 хв. 17,71 с. Олена Акопян була шостою на дистанції 100 м брасом. Юрій Андрюшин з Кіровограда, пропливши 100 м вільним стилем за 1 хв. 8,6 с, став бронзовим призером ігор. Інші українські плавці показали такі результати: Валентина Резніченко з Дніпропетровська посіла п'яте місце у плаванні вільним стилем на 50 м і сьоме - на 100 м, а її землячка Станіслава Базилева у плаванні цим же стилем стала дев'ятою на 50 м і 23-ю - на стометрівці. Харків'янин Максим Луцик стартував у трьох фіналах: пропливши 50 м вільним стилем за 27,78 с, він посів шосте місце, на дистанції 100 м вільним він став восьмим, а на стометрівці брасом - шостим. Дмитро Корнеєв (Харків) у фінальних запливах на дистанціях 100м батерфляєм фінішував восьмим, на 200 м комплексним плаванням - сьомим.

У змаганнях легкоатлетів Дмитро Іванов з Дніпропетровська, метнувши спис на 33 м 74 см, вийшов на п'яте місце, а Світлана Трифонова двічі ставала сьомою - з перегонів на 100 і 800 м. Найвищого успіху серед українських легкоатлетів досягнув Всиль Ліщинський з Донеччини, який штовхнув ядро на 13 м 66 см і став Чемпіоном та рекордсменом Паралімпійських ігор. Метнувши диск на 39 м 60 см він здобув срібну медаль ігор. Володарем бронзової медалі у потрійному стрибку став Ігор Горбенко з Житомирщини. Його результат - 13 м 90 см. Стрибнувши у довжину з розбігу на 6 м 34 см, він посів п'яте місце. Львів'янка Марія Афанасик у фіналі пробігла дистанцію 400 м за 1 хв. 3.58 с. Програвши третьому призерові 0,52 с стала четвертою. Виступивши у найважчому виді легкої атлетики - п'ятиборстві, М.Афанасик набрала 2575 очок і вийшла на п'яте місце.

Не менш вдалим був дебют Української команди і в зимових Паралімпійських іграх, що відбувся в 1998 р. на VII іграх в Нагано, Японія. В конкуренції серед 31 країни та 571 спортсмена збірна команда України в складі 12 паралімпійців виборола 9 медалей (3 золотих, 2 срібних, 4 бронзових): Петро Кардаш - 3 золоті нагороди (лижні гонки), Тамара Кулінич - 1 срібна (біатлон) та 1 бронзова (лижні гонки), Ольга Кравчук - 1 срібна (лижні гонки), Світлана Трифонова - 1 бронзова (лижні гонки), Олена Акопян - 2 бронзові (лижні гонки, біатлон).

Таблиця 1

Спортсмени України у зимових Паралімпійських іграх

Вид спорту	Лижні гонки			Біатлон			Разом
Медалі	з	с	б	з	с	Б	
Нагано, 1998	3	1	3		1	1	9
Солт-Лейк-Сіті, 2002		5	5		1	1	12
Турин, 2006	4	3	6	3	6	3	25
Разом	7	9	14	3	8	5	46

На XI Паралімпійських іграх у Сідней Україну презентували 67 спортсменів у 8 видах спорту: дзюдо (5 спортсменів), легка атлетика (22 спортсмени), плавання (11 спортсменів), стрільба з лука (5 спортсменів), настільний теніс (4 спортсмени), паверліфтинг (8 спортсменів), футбол (11 спортсменів) та 1 фехтувальник (**Error! Reference source not found.**).

На цих іграх українські паралімпійці завоювали 3 золоті, 20 срібних і 14 бронзових медалей (табл.16-18).

Нагороди вибороли 23 спортсмени в індивідуальних змаганнях, а також команда футболістів. Результати практично кожного спортсмена - за межею національних рекордів. Крім того, чимало українських спортсменів посіли 4-5 місця, 95% спортсменів національної команди увійшли до першої десятки найкращих спортсменів світу з різних видів спорту.

Таблиця 2

Результати участі команди України в XI Паралімпійських іграх
(золоті медалі, 3)

Спортсмен	Нозологія	Дисципліна
Мащенко Олександр	ВЗ	Плавання (100 м брас)
Андрюшин Юрій	ПОРА	Плавання (50 м батерфляй)
Ясиновий Олександр	ВЗ	Легка атлетика (метання диску)

Таблиця 3

Результати участі команди України в XI Паралімпійських іграх
(срібні медалі, 20)

Спортсмен	Нозологія	Дисципліна
Соловійова Лідія	ПОРА	Паверліфтинг
Дзюба Роман	ПОРА	Легка атлетика (100 і 200 м)
Кіценко Іван	ВЗ	Легка атлетика (стрибки у довжину)
Скачков Антон	ПОРА	Легка атлетика (стрибки у довжину, потрійний)
Середин Данило	ПОРА	Легка атлетика (1500 м)
Колос Сергій	ПОРА	Легка атлетика (метання спису)
Ясиновий Олександр	ВЗ	Легка атлетика (штовхання ядра)
Норенко Сергій	ПОРА	Легка атлетика (100 і 200 м)
Іванюхін Олександр	ВЗ	Легка атлетика (п'ятиборство)
Горбенко Ігор	ВЗ	Легка атлетика (стрибки у довжину)
Акопян Олена	ПОРА	Плавання (50,100 і 200м в/с)
Атаманенко Сергій	ПОРА	Стрільба з лука
Боднар Ігор	ВІ	Легка атлетика (1500 м)
Пащенко Ігор	ВЗ	Легка атлетика (100 м)
Збірна	ПОРА	Футбол

Результати участі команди України в XI Паралімпійських іграх
(бронзові медалі, 14)

Спортсмен	Нозолог ія	Дисципліна
-----------	---------------	------------

Османова Людмила	ПОРА	Паверліфтинг
Горбенко Ігор	ВЗ	Легка атлетика (потрійний стрибок)
Середин Данило	ПОРА	Легка атлетика (800м)
Пащенко Ігор	ВЗ	Легка атлетика (200м)
Іванюхін Олександр	ВЗ	Легка атлетика (100м)
Данилов Андрій	ПОРА	Легка атлетика (100 і 200 м)
Норенко Сергій	ПОРА	Легка атлетика (400м)
Д'яченко Інна	ПОРА	Легка атлетика (100м)
Жильцов Андрій	ПОРА	Легка атлетика (100м)
Калмиков Вадим	ПОРА	Легка атлетика (п'ятиборство)
Бурлаков Руслан	ВЗ	Плавання (в/с 50 і 100 м)
Іванова Наталія	ВІ	Настільний теніс

Четверті місця посіли Олена Акоюн (плавання, 50 м батерфляй і 50 м на спині); Андрій Онуфрієнко (біг 100, 200, 400 м); Руслан Бурлаков (комплексне плавання, 200 м); Андрій Жильцов (біг 200 м); Тамара Кулінич (паверліфтинг); Сергій Колос (диск); Олена Скубак (стрільба з лука); Ірина Кулікова (біг 100 м); Надія Савинська (настільний теніс); команда лучниць (Олена Скубак, Олена Струк, Галина Федечко); Василь Ліщинський (диск); Інна Д'яченко (біг 200 м); Валентина Різниченко (плавання, 50 м в/с); естафетна команда 4х100 м (Руслан Бурлаков, Олександр Мащенко, Дмитро Корнєєв, Максим Луцик);

П'ятими були Олександр Іванюхін (стрибки у довжину і потрійний стрибок); Юрій Андрюшин (плавання, 50 і 100 м в/с); Сергій Сидоренко (дзюдо); Василь Ліщинський (штовхання ядра); Ігор Боднар (біг 400 м); Руслан Бурлаков (плавання, 100 м на спині); Олександр Баканов (настільний теніс); Сергій Лук'янов (паверліфтинг);

Олександр Мащенко (комплексне плавання, 200 м); Вадим Калмиков (потрійний стрибок); Роман Гутник (стрільба з лука); Дмитро Корнєєв (плавання); Тетяна Рудківська (біг 400 м) посіли шості місця.

Сьомими стали Світлана Трифонова (паверліфтинг); Ірина Кулікова (біг 400 м); Юлія Грубник (плавання, 400 м в/с); Дмитро Корнєєв (плавання, 400 м в/с); Валерій Савельєв (плавання, 50 м в/с);

Восьмий результат показали Тетяна Шуба (паверліфтинг); Володимир Піддубний (диск); Марина Клемяшова (плавання, 100 м на спині);

Дев'ятим був Костянтин Бочковський (дзюдо), а Микола Левицький (дзюдо); Максим Луцик (плавання, 100 м брас); Андрій Барібін (паверліфтинг) показали десятий результат;

Світова громадськість, за підсумками Паралімпіади-2000, визнала Україну однією із лідерів за темпами розвитку національного Паралімпійського руху [**Error! Reference source not found.**]. Президент Міжнародного паралімпійського комітету д-р Роберт Стедвард і проведення неофіційного командного заліку Олімпійських, і, як наслідок, Паралімпійських ігор. Існує декілька альтернативних способів визначення цього результату (за кількістю золотих медалей, очок тощо). Так, за кількістю золотих медалей команда України посіла 35 місце (табл.19).

Але кількість золотих медалей не є єдиним критерієм визначення місця країни в неофіційному командному заліку.

Наприклад, за загальною кількістю завойованих медалей команда України на XI Паралімпійських іграх посідала 13 місце, за середньою кількістю медалей на одного члена команди - п'яте місце.

України більше, ніж усі дипломати разом.

Ордена "За заслуги" першого ступеня удостоєна Олена Акопян, другого ступеня - Юрій Андрюшин, Олександр Мащенко, Ігор Горбенко, Олександр Ясиновий. 25 спортсменів удостоєні цього ж ордена третього ступеня. Ордена "Княгині Ольги" третього ступеня удостоєні Інна Д'яченко, Наталія Іванова, Людмила Османова, Лідія Соловійова і Президент Національного комітету спорту інвалідів України Валерій Сушкевич.

Наступні - VIII зимові Паралімпійські ігри у Солт-Лейк-Сіті (2002р.) у черговий раз підтвердили силу і мужність українських паралімпійців.

Необхідно відзначити, що за підсумками етапів Кубка світу 2001 передпаралімпійського року Міжнародною федерацією лижного спорту і біатлону переможцем Кубка світу визнано Юрія Костюка; другі місця посіли Світлана Трифонова та Микола Овчаренко; Ірина Кириченко - третє місце. Спортсмени-інваліди України у зимових видах спорту отримали у 2001 році срібну нагороду

Чемпіонату Європи та Кубка світу; у 2002 році - 6 золотих, 6 срібних, 2 бронзових медалі Кубку Європи; 4 золоті, 1 срібну, 7 бронзових медалей Кубку світу.

На VIII зимових Паралімпійських іграх кожен із спортсменів-паралімпійців України боровся за медалі у двох видах програми - лижних гонках та біатлоні - найбільш масових, захоплюючих видах спортивної програми.

До складу паралімпійської збірної команди України входили 11 спортсменів, 3 гайди (лідери спортсменів з вадами зору), тренери, лікар, масажист, адміністратор, перекладачі.

Паралімпійці України вибороли у Солт-Лейк-Сіті 12 медалей - 6 срібних та 6 бронзових. Героями VIII зимових Паралімпійських ігор стали Світлана Трифонова, яка здобула 3 срібні та 1 бронзову медалі, Олена Юрковська - 1 срібну та 3 бронзові медалі, Олег Мунц - 2 срібні медалі, Микола Овчаренко - 1 бронзову медаль, Віталій Лук'яненко - 1 бронзову медаль.

Результати участі команди України у VIII зимових Паралімпійських іграх (срібні медалі, 6)

Спортсмен	Нозологія	Дисципліна
Юрковська Олена	ПОРА	Біатлон
Трифорова Світлана	ПОРА	Лижні гонки (2,5 км; 5 км; 10 км)
Мунц Олег	ВЗ	Лижні гонки (5 км; 10 км)

Таблиця 4

Результати участі команди України у VIII зимових Паралімпійських іграх (бронзові медалі, 6)

Спортсмен	Нозологія	Дисципліна
Трифорова Світлана	ПОРА	Біатлон
Юрковська Олена	ПОРА	Лижні гонки (2,5 км; 5 км; 10 км)
Лук'яненко Віталій	ВЗ	Лижні гонки (5 км)
Овчаренко Микола	ПОРА	Лижні гонки (10 км)

Четверті місця посіли Кириченко Ірина (біатлон) та Лук'яненко Віталій (лижні гонки, 10 км).

П'ятими були Мунц Олег (біатлон), Костюк Юрій (лижні гонки, 5 та 10 км), Овчаренко Микола (лижні гонки, 5 км).

Шосте місце посів Васютинський Олександр (лижні гонки, 5 км).

Окрім того,

Кириченко Ірина була сьомою у лижних гонках на 10 та восьмою на 5 км;

Васютинський Олександр - сьомим у лижних гонках на 10 і 15 км та чотирнадцятим у біатлоні;

Костюк Юрій - восьмим у змаганнях з біатлону та лижних гонок на 15 км;

Сухан Олександр - восьмим у лижних гонках на 5 і 10 км, п'ятнадцятим у лижних гонках на 15 км та двадцять другим у біатлоні;

Морозов Владислав - дев'ятим у біатлоні та лижних гонках на 5 км, п'ятнадцятим у лижних гонках на 10 км, та двадцять другим у лижних гонках на 15 км;

Овчаренко Микола - десятим у біатлоні та одинадцятим у лижних гонках на 15 км;

Лук'яненко Віталій - одинадцятим у біатлоні.

У неофіційному командному заліку команда України посіла 18 місце, а за кількістю нагород на одного спортсмена - 2 місце.

Рекомендована література

Базова

1. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів: [навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз. вих. і с.] / Юрій Бріскін, Аліна Передерій. – Л.: «Апріорі», 2008. – 68 с., іл. – ISBN: 78-966-8256-71-4
2. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – К. : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6
3. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. - Львів: "Ахіл", 2003. - 128 с.
4. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. - Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с., іл.

Допоміжна

1. Передерий А., Борисова О., Брискин Ю. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов // Наука в олимпийском спорте. - 2006. - № 1. - С. 50-54.
2. Бріскін Ю.А.,Передерій А.В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг.ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. Львів: Видавець Тарас Сорока.- 2004.- - С. 22-29
3. Григоренко В.Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мозга // Тезисы докладов 1-й Всесоюзной научной конференции “Физическая культура и спорт инвалидов”. -Одесса, 1989.
4. Григоренко В.Г. Принцип дифференциально-интегральных оптимумов - Симаков Ю.П. Генезис и типологическая классификация параолимпийского движения // Теория и практика физической культуры. -1991. -№ 7. -С. 7-10.
5. Симаков Ю.П. Параолимпийское движение: структура и тенденции развития // ВНИИФК. Тезисы всесоюзной науч. конф. по проблемам олимпийского спорта (Челябинск, 22-26 мая 1991 г.). -М., 1991. -С. 48-50.
6. Соболевский В.И. Этико-деонтологические аспекты физкультурно-оздоровительной работы среди инвалидов // Теория и практика физической культуры. -1990. -№ 1. -С. 48-50.

Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення
2. www.paralympic.org
3. www.paralympic.org.ua
4. www.specialolympics.org
5. www.deaflympics.org
6. www.ciiss.com
7. www.ibsa-sports.org